

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาของกระแสแห่งโลกในศตวรรษที่ 21 ที่เป็นยุคแห่งโลกาภิวัตน์ หรือโลกที่ไร้พรมแดนของกระแสโลกที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รุนแรงต่อเนื่อง ซับซ้อน และเกี่ยวข้งกัน อันเป็นผลมาจากการก้าวหน้าของเทคโนโลยี โดยนวัตกรรมและเทคโนโลยีต่าง ใช้อุปกรณ์สื่อสารข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นพื้นฐาน การดำเนินชีวิตในโลกของสารสนเทศ และความจริงเสมือนและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ก็ถึงความก้าวหน้าในสังคม ยังส่งผลกระทบโดยตรง ต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ในหลายด้านส่งผลให้มนุษย์ต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ส่งผลให้องค์กรทั้งภาครัฐ และ เอกชนต่างก็ได้รับผลกระทบ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยน เพื่อให้อยู่รอด และปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าว ผู้บริหารในฐานะ ผู้นำองค์กรจำเป็นต้องปฏิรูปตนเอง และการเปลี่ยนแปลงองค์กร ไปสู่ความสำเร็จ ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษามี บทบาทสำคัญ จะต้องบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ (ชัยยนต์ เพาพาน. 2558 : 115)

การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่เป็นผลมาจากการปรับเปลี่ยนบริบทและโครงสร้าง การบริหารของการบริหารจัดการศึกษาภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้ระบุอำนาจในการบริหารจัดการแก่สถานศึกษาโดยตรงในมาตรา 39 ที่ระบุไว้ว่าให้กระทรวง กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ การบริหารงานบุคคล งบประมาณ และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ซึ่งหมายความว่าเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาจะมีอำนาจ ในการบริหารจัดการการศึกษาได้อย่างคล่องตัว และมีความเป็นอิสระในงานทางด้านวิชาการ ที่เหมาะสมกับในแต่ละท้องถิ่นได้อย่างกว้างขวางหรือเหมาะสมโดยเฉพาะสถานศึกษา ซึ่งเป็น หน่วยงานที่จะต้องนำไปปฏิบัติงาน และเป็นหน่วยงานที่รับรู้ถึงสภาพปัญหาที่แท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 14) จึงก่อให้เกิดกระแสการตื่นตัวของครู อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องใน การจัดการศึกษาทั้งหลายปรับเปลี่ยนไปสู่การจัดการศึกษาโดยมุ่งเน้นความรู้ คุณธรรมอย่างมี คุณภาพเพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของคนไทยที่พึงปรารถนาการบริหารงานตามกรอบภารกิจ ของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ปฏิบัติงานหลักด้าน การบริหารเพื่อให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ ดำเนินการพัฒนาเด็ก และเยาวชน ให้เป็นไปตาม

จุดมุ่งหมายของการศึกษา และความคาดหวังของสังคม (ธีระ รุญเจริญ. 2553 : 10) อีกทั้งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารยังเป็นเป็นกลไกที่สำคัญ และเป็นตัวแปรที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพต่อผลลัพธ์ การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา (กุลจิรา รักษนกร. 2563 : 328) ให้สถานศึกษานั้น ๆ ประสบผลสำเร็จและมีความก้าวหน้าในการทำงานให้บรรลุสำเร็จตามวัตถุประสงค์ (บัณฑิต คุณาวุฒิก. 2561 : 28) สามารถทำให้การบริหารงานบรรลุผลสำเร็จตามต้องการและเป็นแนวทางการปฏิบัติตนและปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะ บริหารงานของสถานศึกษา (คัมภีร์พรรณ จันท์แก้ว และคณะ. 2555 : 96)

คุรุสภาถือเป็นองค์กรวิชาชีพครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดคุณภาพในการประกอบวิชาชีพ สามารถสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาให้แก่ผู้รับบริการ การที่กฎหมายให้ความสำคัญกับวิชาชีพทางการศึกษาและกำหนดให้เป็นวิชาชีพควบคุมนั้น เนื่องจากเป็นวิชาชีพที่มีลักษณะเฉพาะ ต้องใช้ความรู้ ทักษะและความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพ และมีการกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องต่อใบอนุญาตทุก ๆ 5 ปี ซึ่งการบริหารงานในสถานศึกษานั้นถือว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างมาก เป็นผู้มบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้เชื่อมโยงนโยบายในการพัฒนาการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ เป็นกลไกสำคัญที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพและมาตรฐาน สามารถที่จะพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายซึ่งเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง ที่จะบริหารจัดการภาระงานตามโครงสร้างองค์กร ตามระบบการศึกษาและตามความคิดของนักบริหารการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สำคัญต้องใช้ความเป็นผู้นำ เป็นหัวหน้าในการใช้อำนาจและการตัดสินใจของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550 : 107)

ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ มีการปฏิรูปการบริหารสถานศึกษาให้มีมาตรฐานทั้งระบบ ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารงานในสถานศึกษา และส่งผลให้สถานศึกษามีมาตรฐาน และคุณภาพที่ดี ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ.2556 ได้มีกำหนดมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 3 ด้านเพื่อเป็นมาตรฐานให้กับวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในวิชาชีพให้เกิดผล เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายการเรียนรู้หรือการจัดการศึกษา พร้อมกับมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความชำนาญในการประกอบ

วิชาชีพ นอกจากมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ที่ต้องปฏิบัติแล้วนั้น คุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษา จะแสดงออกมาจากการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษา นำมาใช้ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ มีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพในผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหาร ให้ประสบความสำเร็จ ตอบสนองต่อการแข่งขัน และทันเหตุการณ์เหมาะสมในการเปลี่ยนแปลงของโลกแห่งศตวรรษที่ 21 จึงควรมีคุณลักษณะที่โดดเด่นและเหมาะสม มีประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษาในยุคใหม่ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ในหลักการบริหารเพื่อนำพาสถานศึกษา ประสบความสำเร็จ (ชัยยนต์ เพาพาน. 2560 : 96) โดยมีผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่โดยตรงในการกำกับ ติดตาม และดูแลการดำเนินการ เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพและนักเรียนสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้ในศตวรรษที่ 21 อย่างมีคุณภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 (2564 : 85) มีวิสัยทัศน์ในด้านการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพได้มาตรฐาน รวมถึงพันธกิจ ที่ว่าด้วยการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ อีกทั้งเป้าประสงค์ที่ต้องการครู และบุคลากรทางการศึกษาจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานตำแหน่ง และมาตรฐานวิชาชีพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สมเกียรติ และศักดิ์ศรีของการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งมาตรฐาน วิชาชีพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถส่งผลให้การบริหารงานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ถึงอย่างไรยังมีผู้บริหารที่ยังปฏิบัติงานได้ไม่เป็นตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้การบริหารงานยังไม่บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ส่งผลให้ได้ประสิทธิภาพของงานไม่ดีเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้ทำให้การศึกษามาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เพื่อนำไปใช้เป็นสารสนเทศ ในการวางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษามาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษากับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ จะได้องค์ความรู้ให้ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ได้มีแนวทางที่เกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวนครู 1,077 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. 2564 : 9 - 12)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 285 คน ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607-608) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 285 คน จากนั้น โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม

2. ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการศึกษา 2 ตัวแปร ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

2.1.1 ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ

2.1.2 ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน

2.1.3 ด้านมาตรฐานการปฏิบัติตน

2.2 ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

2.2.1 ด้านวิสัยทัศน์

2.2.2 ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2.2.3 ด้านมนุษยสัมพันธ์

2.2.4 ด้านภาวะผู้นำ

2.2.5 ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี

นิยามศัพท์เฉพาะ

มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง มาตรฐานวิชาชีพที่ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จะต้องประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลดีต่อผู้รับบริการอันถือเป็นเป้าหมายหลักของการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง ข้อกำหนดสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีการพัฒนาวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ มีความเป็นผู้นำทางวิชาการและมีความรู้ด้านการบริหารสถานศึกษา มีความรู้เรื่องกิจการและกิจกรรมนักเรียน มีความรู้เรื่องหลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีความรู้เรื่องคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ มีความรู้เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา มีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี หรือ มีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการสอนและต้องมีประสบการณ์ในตำแหน่งหัวหน้าสาย หรือ หัวหน้างาน หรือ หัวหน้าหมวด หรือ ตำแหน่งบริหารอื่น ๆ ในสถานศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี

2. ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน หมายถึง ข้อกำหนดที่ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีการดำเนินกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ มีการตัดสินใจดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของผู้เรียน บุคลากร และชุมชน มีการพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถแสดงศักยภาพในปฏิบัติงานได้เต็มความสามารถ ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาแผนงานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูง สามารถเกิดประสิทธิผลแก่สถานศึกษาร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์ มีการดำเนินการ และรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ ปฏิบัติงานของสถานศึกษาโดยเน้นผลถาวรและยั่งยืน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์ ผู้นำและสร้างผู้นำทางวิชาการในสถานศึกษาของตนได้

3. ด้านมาตรฐานการปฏิบัติตน หมายถึง ข้อกำหนดที่ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ มีการพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพบุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิชาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอแสดงถึงความ รัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต ต่อวิชาชีพ แสดงถึงความรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ไม่กระทำตนเป็นปฏิบัติ ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์ และผู้รับบริการ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ ให้บริการด้วยความจริงใจ ให้บริการด้วยเสมอภาคทั้งต่อศิษย์ และผู้มารับบริการ ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกัน และกันอย่างสร้างสรรค์ ให้บริการโดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์ และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม ยึดมั่นในระบบคุณธรรม และสร้างสามัคคีในหมู่คณะ รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 หมายถึงลักษณะเฉพาะของบุคคล ที่มีการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ประกอบด้วย 5 ด้านดังนี้

1. ด้านวิสัยทัศน์ หมายถึง การส่งเสริมให้ครู และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วม ในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา วิเคราะห์ทิศทางของสถานศึกษา และ การบริหารการเปลี่ยนแปลง การสร้างแรงบันดาลใจ สามารถนำนโยบายสู่การปฏิบัติ มีความเข้าใจ ในบริหารงานและการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึง การพัฒนาความคิด ทำสิ่งใหม่ มีจินตนาการ ใช้แนวคิดรูปแบบใหม่ เพื่อแก้ไขปัญหา สามารถจำแนก แยกแยะข้อมูลข่าวสาร และสถานการณ์ได้ อย่างละเอียด รอบคอบ ทำงานโดยมีวัตถุประสงค์และผลลัพธ์เป็นฐาน มีการแสวงหาความรู้ กล้าคิด กล้าทำ และกล้าตัดสินใจ มีเหตุผล มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ ให้คำแนะนำ แก่บุคลากรอย่างสร้างสรรค์ และใช้เหตุผลในการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง การปฏิบัติในการนำความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ มาใช้ในการติดต่อการติดต่อ พูดคุยหรือประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุ จุดประสงค์ส่วนตัว และส่วนรวม มีความเป็นกันเอง เอาใจใส่ และให้ความสำคัญกับครู และ บุคลากรทุกคน ให้คำแนะนำเมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาในสถานศึกษาทำผิด มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สร้างขวัญกำลังใจให้กับบุคลากร โดยให้การเกียรติ และยกย่องผู้ร่วมงาน สร้างมิตรภาพ และรักษา

สัมพันธภาพในสถานศึกษา สร้างความเชื่อมั่น การสร้างเครือข่าย ประสานงานกับครู ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และองค์กรอื่น ๆ จนเกิดความร่วมมือด้วยดีในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

4. ด้านภาวะผู้นำ หมายถึง การแสดงออกในการสร้างความเชื่อมั่น ความสามารถในการบริหารความเสี่ยง และขจัดข้อขัดแย้ง เป็นแบบอย่างในการนำหลักประชาธิปไตยมาใช้ในการบริหาร มีความเที่ยงธรรมเป็นแบบอย่างในการแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา มีความสามารถในการโน้มน้าวให้บุคลากรปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามและถูกต้อง ให้กำลังใจชมเชยยอมรับในผลสำเร็จของบุคลากร ให้ความสนใจสวัสดิภาพบุคลากร รู้จักวางแผน มอบหมายงาน และใช้คนให้เหมาะสมกับงาน การรู้จักใช้อำนาจอย่างเหมาะสม มีอุดมการณ์ มีวิสัยทัศน์ในการทำงาน มีความรับผิดชอบสูง และมีพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

5. ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี หมายถึง การมีทักษะ และความสามารถในการสื่อสารที่ดี มีการนำนวัตกรรมเทคโนโลยี และข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย มาใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษา ติดต่อสื่อสารให้มีความสะดวก รวดเร็วและลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานมีการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์สังเคราะห์ แยกแยะข้อมูลสารสนเทศได้อย่างมีวิจารณญาณ พร้อมทั้งกระตุ้นและส่งเสริมครูในการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร และใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และรักษาการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2564

ครู หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาที่มีตำแหน่งเป็นข้าราชการครู พนักงานราชการครู และครูอัตราจ้าง ของสถานศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2564

สถานศึกษา หมายถึง หน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

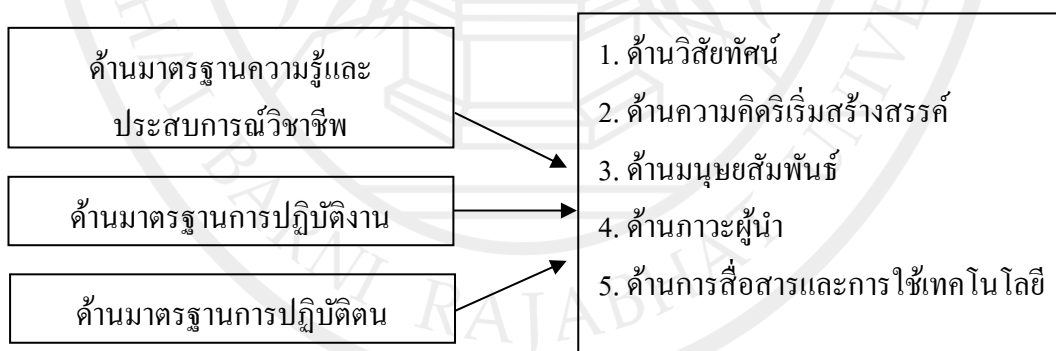
การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษามาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โดย วิเคราะห์ สังเคราะห์ จากแนวคิดของ ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 (2556 : 66 - 70), ชิดกมล ชะสุรินทร์ และคณะ (2562 : 43), วิรัตน์ ไชยโคตร และคณะ (2563 : 184 - 186), ชยาภรณ์ จันทิ และหิรัญ ประสารการ (2560 : 311 - 312), คณินันต์ กิจวิธิ (2561 : 36 - 39), พรสิริ ช่อมแก้ว และสาโรจน์ เผ่าวงศากุล (2563 : 158 - 159), กุลจิรา รักษานคร (2563 : 343), พระมหาวัชรพงษ์ สอนมณี และสันสนีย์ จะสุวรรณ (2563 : 45 - 46), อติสร ศรีเมืองบุญ (2563 : 557), ประภัสสร ผะแดนนอก และอำนาจ ทองโปร่ง (2564 : 205), วาสนา สุดหนองบัว และชนมณี ศิลาณุกิจ (2564 : 170 - 171), อรวี แสงทอง และรัตนา กาญจนพันธุ์ (2564 : 98 - 101), สายชล มัตตะปะ โทวานิช ประเสริฐพร และอดุลย์ พิมพ์ทอง (2564 : 66) จากนั้นนำมาวิเคราะห์ และปรับประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรพยากรณ์

ตัวแปรเกณฑ์

มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สมมติฐานในการวิจัย

1. มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
2. มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ด้านส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี